

EESTI KEELE JA KIRJANDUSE LÕIMING

Õppeaine	Kooliaste	Lõiming
Muusika	I II III IV	<ul style="list-style-type: none"> • Kunagi kasutatud keel, keelevormid ja sõnavara rahvalauludes • Luuletajate looming laulutekstidena kaasaegsetes lauludes • Kujundlik laulude keel seotuna grammatika ja keele struktuuriga • Muusikaõpetuse sõnavara ja laulutekstides olevad vananenud sõnad, murdesõnad, muutunud tähendusega sõnad arendavad emakeele kasutamisoskust ja laiendavad sõnavara • Muusikaõpetuses olevad mitmetähenduslikud sõnad • Uurimistöõde, referaatide ja retsensioonide kirjutamisel kasutatav sõnavara ja õigekeelsus • Laulu sõnade autoriks on sageli kirjanikud ja luuletajad • Folklooris rahvalaulude kujundlik keel ja alltekst • Regilaulu teemas kirjanduslikud mõisted - riim, metafoor, allegooria jt. • Muusikute või muusikaga seotute inimeste elulood ja romaanivormis elulooraamatud • Muusikateose/lavamuusikažanrite aluseks on kirjandusteos • Referaadi või uurimustöö hindamisel pööratakse tähelepanu töö ülesehitusele ja terviklikkusele, kasutatud sõnavara mitmekesisusele, mille hulgas on ka terminoloogia ja oskussõnavara, autori enda arvamuse esitamisele ja tsitaatide ning teiste inimeste seisukohtade esiletoomisele
Võõrkeeled	I II III IV	<ul style="list-style-type: none"> • Grammatikaterminid eesti keeles ja võõrkeeles • Idiomaatiliste väljendite, vanasõnade, kõnekäändude võrdlemine ja tõlkimine • Eesti keele kujunemise ja arenemise lugu • Kirjanikud ja luuletajad (välis- ja kodumaised) • Tõlketeksti ja eestikeelse teksti võrdlemine
Mateemaatika	I II III	<ul style="list-style-type: none"> • Korrektse eesti keele kasutamine • Funktsionaalne lugemisoskus (tabelid, tekst), teksti mõistmine, lugemiskiirus • Arvsõnad • Loogilise ja argumenteeritud teksti koostamine

Ajalugu	I II III IV	<ul style="list-style-type: none"> • Muinasaeg – soomeugri rahvaste päritolu ja läänemeresoome hõimud. • Muinasusk, tavandid ja kumbed – rahvakultuuris ja keeles • Kirjakeele areng, esimesed grammatikad, vana kirjakeel (Hornungi grammatika), O.W.Masing, • Võitlus uue kirjaviisi pärast ja häälduspärase ortograafia kasutuselevõtt 19. saj. (Ed.Ahrens) • Uurimistöõde, referaatide ja retsensioonide kirjutamisel kasutatav sõnavara ja õigekeelsus • Mütoloogia • Piiblilood, erinevate rahvaste müüdid • Teatri võlumaailm • Eepos • Muistne vabadusvõitlus • Biograafiline inimene sõjas valikute ees • Kirjanduse ajalugu: antiikkirjandus, keskaja kirjandus keskaja maailmavaate peegeldajana (kangelaslaulud, pühakute elulood jms) • Humanism kirjanduses – ilmaliku maailmavaate algus • rahvusliku ja rahvakeelse kirjanduse algus: Shakespeare, jt. • valgustus, klassitsism, romantism kirjanduses kui erinevate ajalooliste ajastuste peegeldajad • Eesti kirjandus erinevatel ajaloo etappidel (saksa soost pastorige- literaatidest ja estofiilidest kuni rahvusliku ajakirjanduse ja kirjanduse kujunemiseni)
Inimese-õpetus	II III	<ul style="list-style-type: none"> • Teema <i>enese mõistmine ja teiste aktsepteerimine</i>. Erinevused moodustavad mitmekesisuse, mida kirjanduses käsitletakse rahvaste kultuuride tutvustamise ja kirjandusstiilide käsitlemise kaudu. See aitab näha Eesti kohta maailmas, samas anda teadmisi rahvakultuurist ja traditsioonidest. • Teema <i>konfliktid, suhted teistega, otsustamine ja probleemilahendus</i>. Kirjanike suhted teiste inimestega ja ühiskonnaga, nende sotsiaalne käitumine, nende poolt tehtud valikud ja prioriteedid. Võimalus mõista, arutleda, oletada ja oletustele tõendeid leida, mida oodati erinevate ajastuste kirjanikelt, milliseid valikuid nad pidid tegema ning kas neil üldse oligi valiku- võimalusi – teemaks <i>inimene ja valikud</i>. • Teema <i>mina ja tervis</i> ning selle alateemasid <i>mina ja minu pere, mina ja aeg, tervislik eluviis, inimese elukaar, murdeiga</i> jne. Emakeeletunnis on olulisel kohal õpilane ise, tema tunded, arvamus ja võimalused eneseväljenduseks, tema väärtused, hoiakud ning suhtumine iseendasse ja ümbritsevasse maailma, õpilase perekond ja tervis
Ühis-konna-õpetus	II III	<ul style="list-style-type: none"> • Teema <i>sotsiaalsed suhted alateemaga inimesed meie ümber. Euroopa riigid ja rahvad, ühiskond ja sotsiaalsed suhted ja alateemaga ühiskonna sotsiaalne struktuur. Inimõigused</i>. Kirjanduses tutvumine Eesti naaberriikide ja teiste rahvaste kirjanduse, kultuuri, kombestiku ja traditsioonidega ning selle aktsepteerimine võimaldab heanaaberlikke suhteid ning mõista ja austada teisi riike.

		<ul style="list-style-type: none"> • Teemat <i>meedia ja teabekeskond</i> ning <i>infoühiskond</i> saab käsitleda meedia allikate näitel. • Teema <i>riik ja valitsemine</i> alateema <i>Eesti valitsemiskord</i>. Isamaaluule, millega saab siduda riigi muu sümboolika.
Usundi- õpetus	III IV	<ul style="list-style-type: none"> • Erinevad usundid seoses kirjandusega • Piibel
Loodus- õpetus, bioloogia	I II III	<ul style="list-style-type: none"> • Ühised teemad - <i>inimese meeled ja avastamine</i> ning <i>aastaajad</i>. Aastaaegade vaheldumisele on pühendanud oma loomingut väga paljud luuletajad. Kirjanduses saab lugeda vastavasisuliselt tekste ning nende üle arutleda. Vestlus konkreetsetel aastaajal looduses toimuvatest muutustest ning nende võimalikud väljendused kirjanduses. • Tekstid aastaaegade ja kalendritähtpäevade kohta • Teema <i>minu kodumaa - Eesti</i> kajastub isamaaluule õppimises, millele lisandub riigiga seotud sümboolika arutus ning Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud aktuse ettevalmistamine • Paljude teemade alateemaks on nn eesti kontekst, näiteks <i>Eesti asend Euroopas, Eesti jõed ja järved, Eesti linnad, Eesti metsad, Läänemeri, elukeskkond Eestis</i> jt, mille käsitlemisel saab emakeeletundides rääkida nii Eesti asendist Euroopas kui ka Eesti kirjanduse ja kultuuri mainest Euroopas ning eesti rahvusvaheliselt tuntumatest kirjanikest • Õppides eesti loodust ja loodusobjekte võib otsida nende kajastamist eesti kirjanduses, rahvaluules ning selle tähtsust eesti rahva elus. • Terminoloogia õigekiri, suur ja väike algustäht
Geo- graafia	I II III	<ul style="list-style-type: none"> • Teemaatiline kirjandus • Eri maade rahvaste kirjandus.
Füüsika	III	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaoskus. Eneseväljendamise oskus. • Füüsika ja teaduskeele erinevused tavakeelest ning oskus korrektselt loodusnähtusi kirjeldada ja seletada. • Oskus eristada vajalik ülearusest ja ebaolulisest ja infomürast. • Oskus kriitiliselt mõelda ning eristada teaduslikke teadmisi ebateaduslikest. • Oskus vormistada referaate ja uurimistöid. • Oskus korrektselt vormistada ka kontrolltöid ja laboratoorseid töid.
Kehaline kasvatus	I II III IV	<ul style="list-style-type: none"> • kujundatakse kehalises kasvatuses teksti mõistmise, suulise ja kirjaliku teksti loomise ning eneseväljendusoskuse kaudu • Emakeele grammatika, loetu mõistmine • Oskussõnastik, määrused, rütmi tajumine • Kehalises kasvatuses kasutatavad terminid

		<ul style="list-style-type: none"> • Uurimistööde, referaatide ja retsensioonide kirjutamisel kasutatav sõnavara ja õigekeelsus
Kunst / kunsti- ajalugu	I II III IV	<ul style="list-style-type: none"> • Kiri kui märgisüsteem • Suuline ja kirjalik väljendusoskus • Soome-ugri rahvaste kunst • Kirja kujundamine, tekst pildi osana • Loetu mõistmine, erialane terminoloogia, töö erinevate infoallikatega • Esitlusmaterjalide koostamine ja esitamine • Uurimistööde, referaatide ja retsensioonide kirjutamisel kasutatav sõnavara ja õigekeelsus • Kunstiraamatud, -õpikud • Rahvaluule ja kirjandus kunstis • Illustratsioon • Kunst ja teater